

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k Návrhu nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 5/2023 Sb., o kompenzacích poskytovaných na dodávku elektřiny a plynu za stanovené ceny
Č. J.	16/2023
DATUM ZPRACOVÁNÍ	20. února 2023
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Harnych
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	jharnych@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) předkládá připomínky k Návrhu nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 5/2023 Sb., o kompenzacích poskytovaných na dodávku elektřiny a plynu za stanovené ceny.

OBECNÁ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKA

1. Připomínka k doplnění návrhu nařízení vlády o kompenzaci výrobců, kterých náklady na výrobu přesahují částku 5 000 Kč

Navrhujeme doplnit návrh nařízení vlády také o postup kompenzace výrobců, jejichž náklady na výrobu elektřiny a přiměřený zisk přesahují částku 5 000 Kč. Návrh konkrétní textace zatím nenavrhujeme.

Odůvodnění:

Nařízení vlády č. 5/2023 Sb. ani návrh NV zatím neobsahují právní úpravu na kompenzaci výrobců, kterých náklady na výrobu elektřiny a přiměřený zisk přesahují částku 5 000 Kč, a to přestože v řadě případů (typicky plynové nebo černouhelné zdroje) může nastat situaci, kdy tito výrobci jsou povinni stropovat ceny elektřiny v místě spotřeby elektřiny na přímém vedení, ale nejsou jim pokryty jejich oprávněné náklady a přiměřený zisk.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

2. Připomínka k § 3 odst. 4

Navrhujeme zpřesnění nové věty první:

Dojde-li u smlouvy typu B po 7. září 2022 ke změně ceny elektřiny nebo plynu na základě jednostranného právního jednání obchodníka, typ smlouvy se nemění.

Odůvodnění:

Velmi vítáme navržené zpřesnění týkající se smluv B a situaci, kdy u nich po 7. 9. 2022 dojde k úpravě ceny, typicky publikací nového ceníku pro další období dodávky. Navrhujeme pouze další upřesnění navrženého pravidla tak, aby nebylo pochyb o tom, o jaké oznámení se má jednat a jak bylo právo k úpravě ceny založeno.

Zároveň se zpřesňuje, že po 7. 9. nastal účinnost vlastní úpravy ceny, což je přesnější vyjádření, než kdy bylo „oznámení“ zasláno.

Tato připomínka je zásadní.

3. Připomínka § 5 odst. 4 písm. c)

Navrhujeme jednoznačné určení vzorce pro výpočet hodnoty podle písm. c) pomocí vzorce.

Odůvodnění:

Odst. 4 obsahuje v dovětku, který začíná za vlastním písm. c) vzorec pro určení příslušné hodnoty. Tento vzorec je ale aktuálně vyjádřen slovy, kdy se nabízí hned několik možných výkladů (mj. kvůli nejasnému užití spojek a čárek). Ve výsledku tak nelze stanovené pravidlo chování vyžadující provedení výpočtu aplikovat. Navrhujeme proto uvedenou pasáž upravit do podoby vzorce tak, aby bylo možné dané pravidlo a test marže reálně provádět.

Dále bude nezbytné jasně definovat vstupní hodnoty, resp. aktuálně použité neurčité pojmy.

Tato připomínka je zásadní.

4. Připomínka k § 7 a efektu záporných hodnot dílčích kompenzací

Požadujeme úpravu § 7 odst. 5, popř. i odst. 2 a 3 tak, aby byly záporné hodnoty dílčích základů kompenzací zohledňovány pouze na úrovni daného odběrného místa (napříč měsíci), maximálně pak v rámci dané subkategorie smluv (opět napříč měsíci).

Odůvodnění:

Zákon zakládá právo obchodníka na kompenzaci z důvodu dodávky elektřiny nebo plynu (v dikci zákona je užitó jednotné číslo) v případě, že stanovená cena nepokryje oprávněné náklady a přiměřený zisk na zajištění dodávky elektřiny nebo plynu (opět užitó jednotné číslo). To znamená, že nárok na kompenzaci vzniká na úrovni každého jednotlivého odběrného místa, přičemž nárok se uplatňuje a určuje za stanovené období (tj. za kalendářní rok). Aktuální nastavení sekundární legislativy ale tento nárok do značné míry oslabuje. V rámci zvolené metody výpočtu měsíčních (zálohových) plateb totiž počítá se vznikem záporných hodnot dílčích základů kompenzací (jednak na úrovni jednotlivých odběrů a dále pak na úrovni jednotlivých skupin typů smluv), přičemž zakládá a vyžaduje přenos těchto záporných dílčích kompenzačních základů napříč jednotlivými odběry, resp. napříč skupinami smluv. Jak v rámci jednoho měsíce, tak napříč měsíci. Požadujeme úpravu nastavení modelu výpočtu měsíčních zálohových plateb z § 7 odst. 5 tak, aby byly negativní základy zohledněny pouze na úrovni daného odběrného místa (dílčích základů kompenzací dle § 7 odst. 2). Maximálně lze připustit clearing na úrovni odběrů se shodnou nákladovou bází a nákupem, tj. dílčích základů kompenzací dle § 7 odst. 3. V tomto modelu by tedy záporná hodnota dílčí kompenzace snižovala již vyplacené zálohy za předchozí měsíce, popř. by pak snižovala zálohy, které by měly být vyplaceny v měsíci následujícím. Vždy ale pouze na úrovni daného odběrného místa. Maximálně lze uvažovat o clearing u na úrovni dané subkategorie smluv. Naopak není přípustná současná konstrukce § 7 odst. 5, který umožňuje a vyžaduje clearing záporných základů dílčích kompenzací napříč všemi kategoriemi smluv. Vedle výše uvedeného důvodu – uvedení sekundární legislativy v soulad se zákonnou úpravou – jde mj. i o to, že zápočet záporných hodnot je odůvodnitelný maximálně na úrovni stejné skupiny smluv, u které se předpokládá shodná nákladová základna, obdobná přiměřená marže a podobná nákupní strategie/hedging. Právě proto

sekundární legislativa s dílčími základy pracuje – zohledňuje různé marže, různé náklady, různý hedging. Naopak nedává žádný smysl vyžadovat propad záporných hodnot do jiných kategorií smluv, tj. dodávek s jinou nákladovouází, jinou marží a jiným nákupem. Silným argumentem je i to, že na trhu existují rozdílné obchodní modely, kdy aktuálně navržený clearing z § 7 odst. 5 napříč všemi skupinami smluv značně diskriminuje ty obchodníky a ty obchodní modely, které mají v rámci svého portfolia všechny zákaznické segmenty v jedné společnosti oproti obchodníkům, u kterých převažuje jen jeden segment, resp. modelům, u kterých je každý segment alokovan v samostatné společnosti (jakkoliv bude často nákup/hedging jako základní proměnná celého kompenzačního schématu probíhat společně v rámci celé skupiny).

Tato připomínka je zásadní.

5. Připomínka k § 9 odst. (2), (3) a nově navrhovanému odst. (4)

Požadujeme upravit znění těchto odstavců takto:

„(2) Pokud měsíční kompenzace za příslušný kalendářní měsíc leden, únor nebo březen 2023 podle § 7 odst. 5 nabude záporné hodnoty, provede obchodník s elektřinou nebo plynem vypořádání mimořádné zálohy tak, že operátorovi trhu uhradí absolutní hodnotu měsíční kompenzace, nejvýše však ve výši mimořádné měsíční zálohy za příslušný kalendářní měsíc, a to do 5 pracovních dnů od uplynutí lhůty pro ověření údajů z žádosti o úhradu měsíční kompenzace Energetickým regulačním úřadem podle §11. do 28. dubna 2023.“

„(3) Sdělil-li Energetický regulační úřad pochybnosti o správnosti výpočtu měsíční kompenzace v žádosti o úhradu měsíční kompenzace za leden, únor nebo březen 2023, ~~provede~~ podá obchodník s elektřinou nebo plynem novou žádost podle § 19f, odst. 5 věty třetí energetického zákona v termínu do 22. května 2023. V případě, kdy měsíční kompenzace v této nové žádosti nabude záporné hodnoty, postupuje se podle odstavce 2. Pokud obchodník s elektřinou nebo plynem nepodá tuto novou žádost o úhradu měsíční kompenzace za leden, únor nebo březen 2023 v tomto termínu nebo zakázal-li Energetický regulační úřad poskytnutí úhrady měsíční kompenzace zčásti nebo zcela postupem podle § 14, a byla mu poskytnuta mimořádná záloha na měsíční kompenzaci za příslušný měsíc, provede obchodník s elektřinou nebo plynem vypořádání mimořádné zálohy tak, že vrátí poskytnutou mimořádnou zálohu za příslušný měsíc operátorovi trhu do 29. května 2023. vypořádání mimořádné zálohy tak, že operátorovi trhu vrátí poskytnutou mimořádnou zálohu za příslušný měsíc sníženou o část mimořádné zálohy již uhrazenou podle odstavce 2 do 5 pracovních dnů od doručení sdělení Energetického regulačního úřadu.“

(4) Zakázal-li Energetický regulační úřad poskytnutí úhrady měsíční kompenzace zčásti nebo zcela postupem podle § 14, a byla mu poskytnuta mimořádná záloha na měsíční kompenzaci za příslušný měsíc, provede obchodník s elektřinou nebo plynem vypořádání mimořádné zálohy tak, že vrátí poskytnutou mimořádnou zálohu za příslušný měsíc operátorovi trhu do 5 pracovních dnů od doručení rozhodnutí Energetického regulačního úřadu.

Odůvodnění:

1. „příslušný kalendářní měsíc“
Upřesnění, že se jedná o měsíční žádosti za každý měsíc zvlášť.
2. „do 5 pracovních dnů od uplynutí lhůty pro ověření údajů z žádosti o úhradu měsíční kompenzace Energetickým regulačním úřadem podle § 11“

Žádáme o doplnit. Jedná se o sladění termínů dle odst. (2) a (3), kdy je zřejmé, jakou částku za mimořádnou zálohu má obchodník platit zpět operátorovi trhu a zda k uvedené žádosti proběhla nebo neproběhla pochybnost.

Navázání na již implementované procesy v CS OTE a automatizované zpracování a provedení úhrad na základě zúčtovacích dokladů vystavených v pevných lhůtách a termínech.

Vazba na odstavec (3) a zároveň §14.

Tato připomínka je zásadní.

6. Připomínka k § 10, odst. (6)

„(6) Společně s žádostí o úhradu měsíční kompenzace předává obchodník s elektřinou nebo plynem způsobem a ve formátu definovaném operátorem trhu ~~ve formátu CSV~~ seznam údajů o dodávkách elektřiny nebo plynu za všechna odběrná místa zákazníků, do kterých dodává elektřinu nebo plyn za stanovenou cenu, zvláště za každý typ a podkategorii smlouvy a dodávky elektřiny nebo plynu dodavatelem poslední instance v rozsahu údajů podle přílohy č. 7 k tomuto nařízení.“

Případně je možné použít následující znění:

„(6) Společně s žádostí o úhradu měsíční kompenzace předává obchodník s elektřinou nebo plynem ve formátu CSV způsobem a ve formátu definovaném operátorem trhu seznam údajů o dodávkách elektřiny nebo plynu za všechna odběrná místa zákazníků, do kterých dodává elektřinu nebo plyn za stanovenou cenu, zvláště za každý typ a podkategorii smlouvy a dodávky elektřiny nebo plynu dodavatelem poslední instance v rozsahu údajů podle přílohy č. 7 k tomuto nařízení.“

Odůvodnění:

Souhlasíme s tím, že jednotlivé soubory budou zpracovány ve formátu csv, nicméně, současně je zapotřebí všechny tyto soubory komprimovat v ZIP. Jedná se o technickou připomínku, která však ovlivní kvalitu předávaných údajů.

Alternativní znění „způsobem a ve formátu definovaném operátorem trhu“ znamená uložení v zip souboru.

Tato připomínka je zásadní.

7. Připomínka k § 10. Návrh na vložení nového odstavce (11)

(11) Pokud je součet dílčích základů měsíční kompenzace za všechny typy smluv záporný žádost o měsíční kompenzaci se nepodává.

Odůvodnění:

Požadujeme zpřesnit situaci doplněním odstavce, kdy se žádost o měsíční kompenzaci nepodává díky tomu, že "součet dílčích základů měsíční kompenzace za všechny typy smluv" je záporný. Souvisí s úpravou § 12, odst. (2).

Opačným případem je situace, kdy se žádost o měsíční kompenzaci podává i když je záporná, a to díky např. odečtení mimořádné zálohy.

Tato připomínka je zásadní.

8. Připomínka k § 16 odst. 1

V § 16 odst. 1 navrhuje doplnit na konec věty následující:

„, s výjimkou smluv typu D a E, kdy se použije denní kurz zaokrouhlený na dvě desetinná místa, který je stanoven Českou národní bankou pro poslední pracovní den měsíce, pro který se kompenzace počítá.“

Odůvodnění:

U smluv s fixní cenou denominovaných v cizí měně umožní navrhovaná změna zjednodušení výpočtu měsíční kompenzace. Stejný způsob přepočtu cen v cizí měně do CZK se používá i v § 11 nařízení vlády č. 298/2022 Sb.

Tato připomínka je zásadní.

9. Připomínka k vymezení smlouvy typu E – vyjasnění v důvodové zprávě

Navrhujeme v rámci důvodové zprávy výslovně upravit, že definici smlouvy typu D splňují i takové kontrakty, u kterých byla dodávka zahájena před 1. 1. 2023, resp. kde má dodávka pokračovat i po 31. 12. 2023.

Odůvodnění:

Vítáme zpřesnění definice smlouvy typu E, ale je třeba postavit na jisto, že pro zařazení kategorie E je podstatným znakem to, že po dobu roku 2023 je cena fixovaná a naopak není podstatné, zda jde o smlouvu s dobou trvání závazku/dodávky jen v roce 2023.

Tato připomínka je zásadní.

10. Rozsah předávaných údajů v rámci CSV reportu

Požadujeme přehodnocení rozsahu poskytovaných údajů, jmenovitě vypuštění předávání identifikátorů dotčených zákazníků, tj. IČO.

Odůvodnění:

Aktuálně navržené řešení je v rozporu s obecnou zásadou proporcionality, která je vlastní jak pro všechny činnosti (vč. činností kontrolních) státní správy a obdobně pak i pro oblast nakládání s citlivými údaji zákazníků. Navržená úprava CSV reportů vyžaduje mj. předávání IČO jednotlivých zákazníků. Pokud má ale být smyslem a účelem předání dat možnost kontroly oprávněnosti nároků obchodníků na kompenzační platby ze strany ERÚ, jeví se předávání IČO jako zcela nadbytečné, administrativně zatěžující hlavně v rozporu se základními zásadami ochrany citlivých informací vč. obchodního tajemství. Argumentem přitom nemůže být to, že ERÚ, popř. MPO potřebuje IČO zpracovávat za jiným účelem (např. posuzování překročení limitů z DKR). To zcela odporuje základním zásadám správního řízení a principům dobré správy. Pokud bude

skutečně nezbytné pro potřeby přiznání kompenzace dokládat i IČO zákazníka, jistě je to možné v rámci individuálních kontrol a na vyžádání ze strany ERÚ. Vyžadovat IČO plošně vždy naopak potřeba není.

Tato připomínka je zásadní.

DOPORUČUJÍCÍ PŘIPOMÍNKY

11. Připomínka k doplnění nařízení vlády č. 463/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci dodávaných na ztráty v distribučních soustavách a o kompenzacích poskytovaných na dodávku elektřiny a plynu na ztráty za stanovené ceny

Navrhujeme doplnit do nařízení vlády č. 463/2022 Sb. ustanovení, ze kterého bude zřejmé, že kompenzace poskytnuta podle nařízení vlády č. 463/2022 Sb. není předmětem daně z přidané hodnoty. Ve stávající podobě tohoto nařízení vlády totiž vznikají pochybnosti, zda poskytnuté kompenzace jsou nebo nejsou předmětem daně z přidané hodnoty.

Odůvodnění:

Návrh NV doplnil do § 1 odst. 3 o nové ustanovení, podle kterého platí, že kompenzace vypočtená podle tohoto nařízení se nepovažuje za platbu poskytovanou v přímé souvislosti s dodávkou elektřiny nebo plynu podle smlouvy sjednané mezi obchodníkem s elektřinou nebo plynem a zákazníkem nebo dodavatelem poslední instance. Z důvodové zprávy k návrhu NV vyplývá, že toto ustanovení bylo po projednání s Ministerstvem financí doplněno z důvodu, aby se vyloučily veškeré případné pochybnosti o tom, že kompenzace prokazatelné ztráty a přiměřeného zisku není úplatou poskytovanou v přímé souvislosti s plněním ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Tedy aby bylo postaveno na jisto, že poskytovaná kompenzace není předmětem daně z přidané hodnoty.

Podobné ustanovení však absentuje v nařízení vlády č. 463/2022 Sb., které taky upravuje kompenzace, a to na elektřinu a plyn na ztráty. Z toho důvodu navrhujeme i toto nařízení vlády doplnit o obdobné ustanovení, aby se předešlo případným nejasnostem ohledně daňového charakteru kompenzací.

12. Připomínka k větě druhé § 3 odst. 3

Navrhujeme přesun věty druhé do samostatného odstavce a dále přetextování uvedeného pravidla.

Odůvodnění:

Smyslem a účelem odstavce 3 je založit obecné pravidlo pro případy, kdy nenastoupí některé se speciálních pravidel. Věta druhá přitom speciální pravidlo obsahuje, avšak nesystematicky je zařazena do odstavce obsahujícího pravidlo obecné. Vedle toho obsahuje legislativně velmi nestandardní formulaci „mělo-li...“ a užití trpného rodu bez jasného adresáta, resp. původce popisovaného jednání. Navrhujeme proto celkově pravidlo přeformulovat tak, aby bylo zřejmé, kdo dané jednání činí a kdy (zda pravidlo směřuje pouze na jednání již proběhlá).

13. Připomínka k § 10, odst. (8)

„(8) (9) Operátor trhu předá údaje z žádosti o úhradu měsíční kompenzace Energetickému regulačnímu úřadu 1 kalendářní den od uplynutí lhůty pro podání žádosti obchodníka s elektřinou nebo plynem o úhradu

kompenzace podle odstavce 1 **elektronicky prostřednictvím systému operátora trhu a ve formátu definovaném operátorem trhu.**“

Odůvodnění:

Z diskuse s ERÚ vyplývá bílá místa v oblasti předávání žádostí mezi OTE a ERÚ. Rozšířené ustanovení toto upřesňuje a kodifikuje.

14. Připomínka k § 12, odst. (2)

„(2) Operátor trhu žádá za uplynulý kalendářní měsíc o dotaci na úhradu finančních prostředků poskytovaných na úhradu měsíčních kompenzací ve výši součtu celkových hodnot měsíčních kompenzací obchodníků s elektřinou a plynem, kteří podali žádost za kalendářní měsíc podle § 10 **s kladnou hodnotou měsíční kompenzace.**“

Odůvodnění:

Žádáme o zpřesnění textu ve smyslu, o jakou částku žádá OTE MPO - viz také doplnění v § 10, odst. (11). V případě, kdyby do výpočtu vstupovaly záporné hodnoty, pak by výsledná dotace nepokryla kompenzace, které musí operátor trhu vyplatit.

15. Připomínka k § 14, odst. (3)

„(3) Má-li Energetický regulační úřad pochybnosti o správnosti výpočtu měsíční kompenzace nebo zakáže-li Energetický regulační úřad úhradu měsíční kompenzace, poskytne takové sdělení nebo rozhodnutí operátorovi trhu rovněž prostřednictvím systému operátora trhu **způsobem a ve formátu definovaném operátorem trhu.**“

Odůvodnění:

Žádáme o doplnění, protože se domníváme, že vyplývají bílá místa v oblasti předávání vyjádření ze strany ERÚ. Toto rozšířené ustanovení toto upřesňuje a kodifikuje.

16. Připomínka k Příloze č. 6 Náležitosti žádosti o úhradu měsíční kompenzace

Domníváme se, že v této části nesedí číslování ve vzorcích součtových řádků.

17. Připomínka k Příloze č. 7 – chybné jednotky

U F1a a G1a navrhujeme opravu chyby ve zvolené jednotce – z Kč/MWh na MWh.

Odůvodnění:

U položek dodávka za sjednanou cenu (tj. množstevní kategorie) by měla být jednotka MWh namísto Kč/MWh.